

A.Ə.Əliyeva

UOT:338.45; JEL: L19.

Sənaye sahəsində müasir innovasiya fəaliyyətinin təşkili məsələləri

Xülasə

Məqalədə müasir bazar iqtisadiyyatı şəraitində sənaye sahəsində müasir innovasiya fəaliyyətinin təşkili məsələlərinə baxılmışdır. Ölkəmizdə sənaye sahəsində beynəlxalq təcrübəyə əsaslanaraq aparılan davamlı islahatlar iqtisadi baxımdan çox səmərəli hesab olunur. Məqalədə eyni zamanda tədqiq olunan sahə üzrə mövcud problemlər təhlil olunmuş, onların aradan qaldırılması istiqamətində təklif və tövsiyələr təqdim olunmuşdur.

Açar sözlər: innovasiya, innovasiya fəaliyyəti subyektləri, texnoparklar, sənaye, iqtisadiyyat, inteqrasiya

Giriş

Azərbaycan Respublikasında son illər mill iqtisadiyyatın şaxələndirilməsi siyasətinin mühüm istiqamətlərindən biri də qeyri-neft sənayesinin inkişaf etdirilməsi hesab olunur. Ölkə rəhbəri cənab İlham Əliyev tərəfindən “Azərbaycan Respublikasında sənayenin inkişafına dair 2015-2020-ci illər üçün Dövlət Proqramı”nın qəbul edilməsi də bu sahənin inkişafında mühüm rol oynamışdır. Son illər ölkəmizdə sənaye sahəsinin rəqabətqabiliyyətinin, innovativliyinin və iqtisadi inkişafının dəstəkləməsi prinsipləri daha çox diqqət mərkəzindədir. Müasir istehsal infrastrukturuna malik sənaye parkının yaradılması ölkədə sənaye sahələrinin, eləcə də, ölkə iqtisadiyyatının inkişafının təmin edilməsində mühüm rol oynayır. Azərbaycanda sənaye parklarının yaradılması eyni zamanda istehsal sahələrinin və onun innovasiya istiqamətinin inkişafını nəzərdə tutan dövlət siyasətinin həyata keçirilməsinə istiqamətlənmişdir. Azərbaycanda regionlar da daxil olmaqla sənaye parklarının yaradılması, həmçinin ölkənin qeyri-neft sektorunun davamlı inkişafı, ölkə iqtisadiyyatının ixrac qabiliyyətinin, eləcə də rəqabətqabiliyyətli, idxalı əvəz edən məhsulların istehsalının artırılması, ətraf rayonlarda məşğulluğun təmini, investisiyaların və müasir texnologiyaların cəlb edilməsi əsas prioritetlərdən hesab olunur.

Sənaye sahəsi üzrə müasir innovasiya fəaliyyətinin təşkili məsələləri

Aparılmış təhlillər onu göstərir ki, Azərbaycan Respublikasında sənaye sahələrinin institusional təminatında, innovasiya fəaliyyətinin yuxarıda qeyd olunan subyektləri özünəməxsus mövqeyə və rola malikdir. Belə ki, yeniliyi tətbiq edənlər (innovatorlar) yeniliyin kommersiyalaşması və bazara çıxarılmasına xidmət edən subyektlər hesab olunur. Onlara əsasən tətbiq profilli risk-firmaları, maliyyə-sənayə qrupları, konsernlər və s. aid edilir. Bundan başqa yeniliklərin işlənməsi və tətbiqini maliyyələşdirən innovasiya subyektlərinə (investorlara) - banklar, investisiya şirkətləri, pensiya fondları, ixtisaslaşdırılmış şirkətlər aid edilir. Ayrı-ayrı fərdlərin innovasiya layihələrinin investisiyalaşdırılması təcrübəsi Azərbaycanda digər regional dövlətlərdə olduğu kimi geniş yayılmamışdır. Müasir innovasiyalara investisiya qoyuluşları həyata keçirən iri şirkətlər, elmi ideyaların kommersiyalaşmasının ilkin mərhələsini kiçik innovasiyalı müəssisələrə həvalə etməklə, öz fəaliyyətlərini mümkün risklərdən qoruyurlar [1]. Müasir dünyada innovasiya fəaliyyətinin ixtisaslaşdırılmış subyektləri qismində texnoparklar mühüm rol oynayır. Bu subyektlər, bir qayda olaraq texnoloji zonalarda formalaşdırılır. Hər bir ölkədə texnoloji zonalar ölkənin innovativ fəaliyyət yönümlü resurslarının, o cümlədən informasiya-kommunikasiya potensialının cəmləşdiyi ərazi hesab olunur. Mühüm elmi nəticələrin kommersiyalaşdırılmasının institusional təminatını öz üzərinə götürən texnoparklar elmi

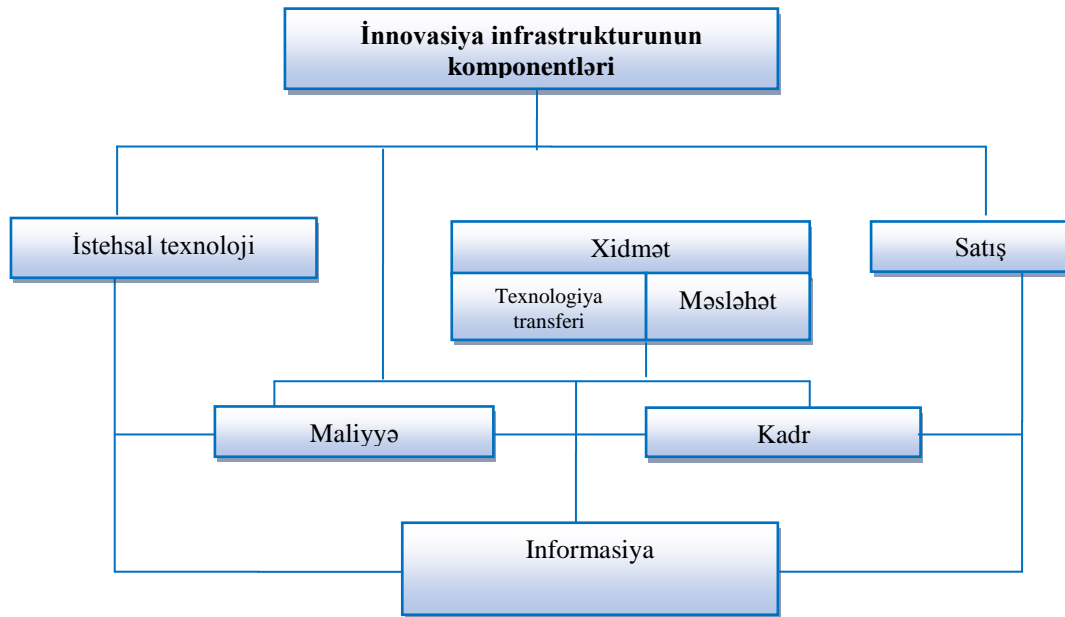
laboratoriyaların, innovasiya yönümlü kisik müəssisələrin, geniş fəaliyyət dairəsinə malik sənaye müəssisələrinin birgə və rəqabətdavamlı fəaliyyətinə əlverişli şərait formalaşdırır. Bu qurumların bir-birindən təcrid olunmuş şəkildə, ayrı-ayrı ərazilərdə fəaliyyəti qeyri-effektiv hesab olunur. Təhlildən də görüldüyü kimi ixtisaslaşdırılmış innovasiya fəaliyyəti subyekti kimi, regionlarda müxtəlif istiqamətlərdə sənaye sahələri üzrə texnoparkların yaradılmasının dəstəklənməsi dövlətin innovasiya siyasətinin əsas məqsədi hesab olunmalıdır. Ölkəmizdə fəaliyyət göstərən texnoparklarda əhatə olunan innovasiyalı fəaliyyət subyektlərinin banklarla, donor təşkilatlarla münasibətlərində vasitəçilik missiyasının xarakteri əhəmiyyətli ola bilər. Ölkə üzrə fəaliyyət göstərən innovasiya yönümlü kiçik və orta müəssisələrə gəldikdə isə texnoparklar onların ixtisaslaşdırılmış fondlar, donor təşkilatları və ya iri sənaye müəssisələrindən maliyyələşdirilməsində əhəmiyyətli dəstək verə bilərlər. Dövlətin düzgün innovasiya siyasətinin həyata keçirilməsində sənaye sahələri üzrə texnoparkların institusional potensialından istifadə səmərəliliyi daim diqqətdə olmalıdır.

Sənaye sahələri üzrə fəaliyyət göstərən texnoparklar hər hansı innovasiya müəssisəsinin fəaliyyətinə təsir etmək üçün inzibati resurslardan istifadə etmək imkanları yoxdur. Bu zaman həmin müəssisələrin intellektual mülkiyyət hüququna olduqca həssas münasibəti nəzərə alınmalıdır. İntellektual mülkiyyət üzrə müəllif hüququnun qorunmasında təminat səviyyəsi yüksəldikcə, innovativ fəaliyyətin maliyyə nəticələri daha yüksək olur. Müasir intellektual mülkiyyətin, müəllif hüquqlarının qorunmasında ciddi problemlərin olmasını hələ də görə bilərik. Bu sahə üzrə müxtəlif problemlərin həllində təsirli və sınaqdan çıxmış vasitə kimi ixtisaslaşdırılmış innovasiya fəaliyyəti subyektlərinə, o cümlədən texnoparklara dövlətin elmi baxımdan dəstəyinin olması vacibdir [3]. Son illər üzrə Beynəlxalq Elmi Parklar Assosiasiyasının məlumatına görə dünyada fəaliyyət göstərən texnoparkların böyük əksəriyyəti mərkəzi və ya yerli idarəetmə orqanlarının dəstəyi ilə yaranmışdır. Əslində bu proses innovativ fəaliyyət iştirakçılarına bu və ya digər formada əlverişli şəraitin yaradılması və əlverişli imtiyazların verilməsi ilə həyata keçir. Məsələn, bütün dünyada sənaye üzrə fəaliyyət göstərən texnoparklarda və innovasiyalı fəaliyyətin müxtəlif subyektlərində İKT-nin fəal tətbiqi və kadrların hazırlanmasına maliyyə dotasiyalarının verilməsi daha çox müşahidə olunur. Müvafiq təcrübənin ölkəmizdə də tətbiqi məqsədəuyğun hesab olunur [4].

Azərbaycan Respublikasında da sənaye üzrə texnoparkların, texnoloji inkubatorların, innovasiya mərkəzlərinin, aqroparkların fəaliyyəti milli innovasiya sisteminin formalaşması və onun inkişaf istiqamətlərinə əsaslanmalıdır. Bu halda dövlətin innovativ fəallığı daha da yüksələ bilər. Ölkə üzrə innovasiya yönümlü kiçik və orta sahibkarlığın formalaşmasında mühüm rol oynayan kommersiya xarakterli qurumlar qismində biznes inkubatorlar texnoparkların inkişafında mühüm rol oynaya bilər. Ümumiyyətlə, innovasiya infrastrukturunu komponentlərinə münasibət, ixtisaslaşma səviyyəsindən asılı olaraq innovasiya fəaliyyəti subyektlərinin səmərəliliyini şərtləndirən mühüm amil hesab olunur. Nəzərə almaq lazımdır ki, innovasiya fəaliyyəti subyektlərinə, onların əsas funksiyalarına uyğun xidmət göstərən qurumlar innovasiya infrastrukturunu formalaşdırır. Müasir innovasiya infrastrukturunu komponentlərinin əlaqə sxemini aşağıdakı kimi göstərmək mümkündür [2] (Şəkil 1). Qeyd etmək lazımdır ki, innovasiya infrastrukturunun istehsal-texnoloji baxımdan tərkib hissələrinə - bu sahə üzrə əlaqəli parklar və mərkəzlər, sənaye kompleksləri, tətbiq profilli risk zonaları aid edilir. Bundan başqa xidmət komponenti məsləhət və texnologiyaların transferi altkomponentlərini birləşdirir. Məsləhət xidməti altkomponenti iqtisadi, maliyyə, texnoloji, innovasiya və menecment üzrə məsləhətçi qurumların birgə səyləri ilə fəaliyyət göstərir.

Şəkil 1.

Müasir sənaye üzrə innovasiya infrastrukturunun tərkib hissələrinin əlaqələri

Nəzərə almaq lazımdır ki, innovasiya fəaliyyətinin maliyyə mənbələri (büdcə vəsaitləri, büdcədən kənar fondlar, vençur fondları, zəmanət fondları) innovasiya infrastrukturunun maliyyə komponentində əhatə olunur. Kadr komponenti, şərti olaraq ixtisasartırma və mütəxəssis hazırlığı altkomponentlərində təmsil olunmaqla texnologiya, menecment və bir sıra bu kimi digər innovasiyalı fəaliyyət istiqamətləri üzrə mütəxəssis hazırlığına xidmət edir.

Cədvəl 1.

Azərbaycanda innovasiyaların tiplərinə görə sənayedə texnoloji innovasiyalara çəkilən ümumi xərclər (min manat)

	2013	2014	2015	2016	2017
Bütün sənaye	13877,2	21534,1	35179,1	27929,0	16135,7
məhsul innovasiyaları	11899,5	13510,4	13685,2	20313,8	10439,6
proses innovasiyaları	1977,7	8023,7	21493,9	7615,2	5696,1

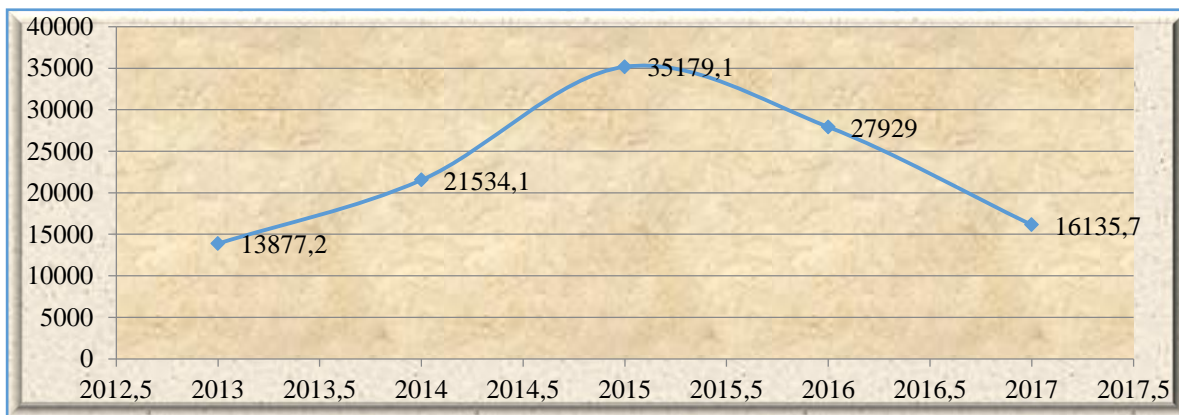
Mənbə: www.stat.gov.az/sənaye_pdf/

Son illər ərzində ölkəmizdə innovasiyaların tiplərinə görə sənayedə texnoloji innovasiyalara çəkilən xərclərin strukturunda ciddi dəyişiklik qeydə alınmışdır (Cədvəl 1). Məsələn, bütün sənaye sahələri üzrə texnoloji innovasiyalara çəkilən xərclər 2013-cü ildə 13877,2 min manat olmuşdursa, 2016-cı ildə bu göstərici artaraq 27929,0 min manat, 2017-ci ildə isə 16135,7 min manat olmuşdur (Şəkil 2) [5]. Lakin, bütün bunlara baxmayaraq bu istiqamətdə davamlı tədbirin həyata keçirilməsi, yaxın illərdə sənaye sahəsi üzrə texnoloji innovasiyalara ayrılan xərcləri artırmaq zəruridir. Azərbaycan Respublikasında 2016-cı ildə sənaye sektoru üzrə məhsul innovasiyalarına çəkilən xərclər 20313,8 min manat olmuşdursa,

2017-ci ildə bu göstərici artaraq 10439,6 min manat təşkil etmişdir. Aparılmış təhlil onu göstərir ki, sənaye sahəsi üzrə məhsul innovasiyalarından başqa proses innovasiyalarına çəkilən xərclərdə də ciddi dəyişiklik qeydə alınmışdır. Belə ki, 2013-cü ildə proses innovasiyalarına çəkilən xərclər 1977,7 min manat olmuşdursa, 2016-cı ildə bu göstərici artaraq 7615,2 min manat, 2017-ci ildə isə 5696,1 min manat olmuşdur. Təhlildən də görüldüyü kimi son illər Azərbaycan Respublikasında sənaye sahəsi üzrə texnoloji innovasiyalar istiqamətində, xüsusən, məhsul və proses innovasiyaları üzrə çəkilən xərclər yüksəlməkdədir. Bunun da əsas səbəbi ölkədə dövlət və özəl sektor tərəfindən sənaye sahələrinin inkişafına ayrılan investisiya qoyuluşlarının, istehsal olunan innovasiyalı sənaye məhsullarının rəqabətqabiliyyətinin və ixrac imkanlarının yüksəlməsi, daxili bazarın sənaye məhsullarına olan tələbatının artması və s. hesab olunur.

Şəkil 2

Azərbaycanda sənaye sahəsi üzrə son illər texnoloji innovasiyalara çəkilən xərclərin dinamikası (min manat)

Mənbə: www.stat.gov.az/sənaye_pdf/

Ümumiyyətlə, innovasiya infrastrukturunun informasiya komponenti geniş tərkibə malik olmaqla, dövlət və özəl altsistemlərini və qlobal informasiya şəbəkəsi resurslarını əhatə edir. Satış komponenti elektron ticarəti, elektron reklamı, elektron marketinqi və bu kimi bir sıra elementləri əhatə etməklə elmi ideyaların kommersiyalaşmasında mühüm vəzifəni yerinə yetirir. Azərbaycan Respublikasında son illər sənaye sahələri üzrə innovasiya fəaliyyəti subyektlərinin formalaşması üçün məqbul normativ-hüquqi və institusional baza formalaşdırılmışdır. Ölkə Prezidentinin 5 noyabr 2012-ci il tarixli fərmanı ilə iqtisadiyyatın davamlı inkişafının və rəqabətqabiliyyətinin artırılmasını, müasir elmi və texnoloji nailiyyətlərə əsaslanan İKT sahələrinin genişləndirilməsini, elmi tədqiqatların aparılması və yeni informasiya texnologiyalarının işlənilməsi üzrə müasir komplekslər yaradılmasını təmin etmək məqsədi ilə Sumqayıt şəhərində Yüksək Texnologiyalar Parkı yaradılmışdır. Hal hazırda bu təsiasat uğurla fəaliyyət göstərməklə ölkənin ixrac potensialının yüksəldilməsində mühüm rol oynayır [6].

Ölkəmizdə sənaye sahəsi üzrə müasir innovasiya fəaliyyətinin əsas istiqamətləri

İKT, telekommunikasiya və kosmos, enerji səmərəliliyi sahələrində tədqiqatlar aparılması, yeni və yüksək texnologiyaların hazırlanması üçün zəruri infrastruktur, maddi-texniki bazası və idarəetmə qurumları olan ərazi kimi Sumqayıt Yüksək Texnologiyalar Parkında fəaliyyət göstərməkdədir. Sumqayıt Yüksək Texnologiyalar Parkının fəaliyyət istiqamətləri üzrə elmi-tədqiqat və təcrübə-konstruktor işlərinin həyata keçirilməsi məqsədi ilə yerli və xarici elmi-tədqiqat və ali təhsil müəssisələrinin fəaliyyətinin əlaqələndirilməsi, elmi-texniki və innovasiya sahələrində əməkdaşlığın genişləndirilməsi prosesi də uğurla həyata keçirilir.

Ölkədə innovativ və yüksək texnologiyalar əsasında rəqabətqabiliyyətli sənaye istehsalının inkişafı üçün münbit şərait yaratmaq, bu sahədə sahibkarlığı dəstəkləmək, qeyri-neft sektorunun davamlı inkişafını təmin etmək və əhalinin istehsal sahəsində məşğulluğunu artırmaq məqsədi ilə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sumqayıt Kimya Sənaye Parkının yaradılması haqqında 21 dekabr 2011-ci il tarixli Fərman imzalandıqdan sonra bu sahədə ciddi iqtisadi uğurlar qeydə alınmağa başlanılmışdır [6]. 2012-ci ilin yanvar ayının əvvəlindən Sumqayıt Kimya Sənaye Parkının yaradılması prosesi təmin olunmuşdur. Belə ki, Parkın ərazisində neft-kimya və digər prioritet sənaye sahələri üzrə rəqabətqabiliyyətli istehsal müəssisələrinin yaradılması üçün ayrılmış ərazidə istehsal infrastrukturunu obyektlərinin, konsaltinq, laborator müayinə, biznes inkubasiya, treninq, peşə hazırlığı mərkəzlərinin formalaşdırılması üçün ciddi tədbirlər həyata keçirilmişdir. Son illər qeyd edilən parkın ərazisində fəaliyyət göstərən sənaye müəssisələrinin istehsal fəaliyyəti və ixrac imkanları xeyli genişlənmişdir. Sumqayıt Kimya Sənaye Parkının 18-dən artıq rezidenti mövcuddur. Bu rezidentlərin mövcud layihələri üzrə sənaye parkına 2,9 milyard ABŞ dollarından artıq investisiya qoyuluşu həyata keçirilmişdir. Sumqayıt Kimya Sənaye Parkında son bir neçə ildə 5000-dən artıq daimi iş yeri təşkil olunmuşdur. Sumqayıt Kimya Sənaye Parkının ərazisində neft-kimya və digər prioritet sənaye sahələri üzrə rəqabətqabiliyyətli məhsulların (işlərin, xidmətlərin) istehsalı və emalı müəssisələri yaradılmış və onların fəaliyyəti indi də davam etməkdədir. Bundan başqa parkın sənaye zonasında kimya sənayesi, tikinti sənayesi və digər sənaye sahələri üzrə müəssisələrin – parkın rezidentlərinin fəaliyyət göstərməsi təmin olunmuşdur.

Azərbaycanda sənaye sahələri üzrə kiçik və orta sahibkarlıq fəaliyyətinin dəstəklənməsi, müasir texnologiyalara əsaslanan sənaye müəssisələrinin təşkili və əhalinin istehsal sahəsində məşğulluğunun artırılması məqsədi davamlı olaraq iqtisadi tədbirlər həyata keçirilməkdədir. Ölkə rəhbərinin 28 dekabr 2011-ci il tarixində “Bakı şəhərində Balaxanı Sənaye Parkının yaradılması haqqında” Sərəncamı imzalandıqdan sonra Bakı şəhərində Balaxanı Sənaye Parkının ərazisində məişət tullantılarının emalı və xidmət müəssisələri yaradılmış və onların fəaliyyəti təmin olunmuşdur. Parkın fəaliyyətində potensial sahibkar və investitorların tullantıların təkrar emalı sənayesinə marağını artırmaq məqsədi ilə modern infrastruktur qurulmuşdur. Ümumiyyətlə, Balaxanı Sənaye Parkının innovasiyalı fəaliyyətinin prioritetləri kimi vahid infrastruktur yaratmaq və yaşıl biznes fəaliyyəti nəticəsində ətraf mühitə antropogen təsiri azaltmaq, paytaxt və ona yaxın ərazilərdə resurlardan təkrar istehsal və təkrar istifadə fəaliyyətini dəstəkləmək, əldə edilən xammalın satışını və ondan istehsal olunmuş məhsulların bazarını genişləndirmək əsas götürülür. Balaxanı Sənaye Parkının idarəedici təşkilatı “Təmiz Şəhər” ASC hesab olunur. Balaxanı Sənaye Parkının təşkilində əsas məqsəd təkrar istehsal sahəsində maraqlı olan potensial sahibkarlar və sərmayədarlar üçün əlverişli şəraitin yaradılmasıdır. Son illər ərzində parka 41,3 milyon manat investisiya qoyuluşu həyata keçirilmişdir. Parkda 16 rezidentin fəaliyyəti qeydiyyatla alınmışdır.

Azərbaycan üzrə innovasiya fəaliyyəti göstərən sahibkarlıq subyektlərinin maliyyə durumunun yaxşılaşdırılmasında Sahibkarlığa Kömək Milli Fondunun da mühüm rolu olmuşdur. Son illər “Sumqayıt Kimya Sənaye Parkı” MMC, “Sumqayıt Yüksək Texnologiyalar Parkı” və “Balaxanı Sənaye Parkı”nda yaradılan müəssisələrin maliyyələşdirilməsi istiqamətində məqəduyğun tədbirlər həyata keçirilmişdir [6]. Ölkə rəhbərinin 2015-ci il 3 iyun tarixli 1255 nömrəli Sərəncamına əsasən Bakı şəhərinin Qaradağ rayonu ərazisində Qaradağ Sənaye Parkı yaradılmışdır. Qaradağ Sənaye Parkının idarəedici təşkilatı “Sumqayıt Kimya Sənaye Parkı” MMC hesab olunur. Qaradağ Sənaye Parkının bir rezidenti vardır. O, “Bakı Gəmiqayırma Zavodu” MMC-dir. Sənaye parkına son illər 500

milyon ABŞ dollarına yaxın investisiya qoyuluşu həyata keçirilmişdir. Qeyd edilən sənaye parkında 2000-dək yeni iş yeri formalaşdırılmışdır.

Ölkə rəhbərinin 2015-ci il 26 fevral tarixli 1077 nömrəli Sərəncamı ilə Mingəçevir Sənaye Parkı təşkil olunmuşdur. Mingəçevir Sənaye Parkında rezident kimi qeydiyyatda alınmış “Mingəçevir Tekstil” MMC-nin iplik istehsalı üzrə dəyəri 85 milyon ABŞ dolları, illik istehsal gücü 20 min ton iplik olan 2 fabriki (“Ring” və “Open End”) 2018-ci ildə fəaliyyətə başlamışdır. Bu iki fabrik üçün təchiz olunmuş avadanlıqlar Almaniya, İsveçrə, İspaniya və Yaponiyanın aparıcı şirkətlərindən alınmış və 750 yeni iş yeri yaradılmışdır. Azərbaycanda əzəçılıq sənayesinin inkişaf etdirilməsi məqsədi ilə ölkə rəhbəri tərəfindən “Pirallahı Sənaye Parkının yaradılması haqqında” 2016-cı il 14 sentyabr tarixli 2336 nömrəli Sərəncam imzalanmışdır. Hazırda Pirallahı Sənaye Parkında 5 müəssisə (“R-Pharm” MMC, “Diamed Co” MMC, “Caspian Pharmed” QSC, “İFFA” MMC və “Absheron Saffron LTD” MMC) rezident kimi qeydiyyatdan keçmiş və artıq fəaliyyəti təmin olunmuşdur. Pirallahı Sənaye Parkı üzrə ayrılmış investisiya vəsaitlərinin həcmi 100 milyon ABŞ dollarından artıqdır. Bu parkda 450-dən artıq yeni iş yerləri yaradılmışdır [6].

Inkişaf etmiş ölkələrin sənaye sahəsi üzrə həyata keçirdikləri innovasiya siyasəti mühüm aktualıq kəsb edir. Məhz ölkələr innovasiya sahəsində daim elmi uğurlar əldə etməyə çalışırlar. Müasir innovasiya fəaliyyəti göstərən və ya bu fəaliyyətə cəlb olunmuş subyektləri innovasiya fəaliyyəti subyektləri hesab etmək mümkündür. Onların səciyyələndirilməsinə fərqli yanaşmalar mövcuddur. Qeyd edək ki, fəaliyyətində innovativliyin məqbul səviyyəsi müşahidə olunmayan müəssisə və təşkilatları innovasiya subyektləri sırasından çıxarmaq cəhdləri, təcrübədən göründüyü kimi, əlavə, bir çox hallarda qeyri-məhsuldar nəzəri araşdırmalarla müşayiət olunur. Başqa sözlə, bu və ya digər müəssisənin innovasiyalı fəaliyyətdə iştirak dərəcəsini nəzərə almaqla onların fəaliyyətini düzgün qiymətləndirmək mümkündür. Ümumiyyətlə, innovasiya fəaliyyəti subyektlərinə aid edilmə proseduru, bu fəaliyyətdə iştirak dərəcəsinə görə deyil, fəaliyyətin səciyyəvi əlamətinə əsaslanmalıdır. Son illər bu proses daha çox nəzərə alınır.

Nəticə

Aparılmış təhlildən də göründüyü kimi ölkəmizdə sənaye sahələri üzrə müasir innovasiya fəaliyyətinin təşkilində bir neçə sənaye parklarının yaradılması mühüm rol oynayır. Ümumiyyətlə, sənaye sahələri üzrə müasir innovasiya fəaliyyətinin təşkilində aşağıdakı tədbirlərin həyata keçirilməsi məqsəduyğun hesab olunur: regionlar üzrə innovativ və yüksək texnologiyalar əsasında fəaliyyət göstərən müasir sənaye istehsal sahələrinin inkişaf etdirilməsi; sənaye sahəsi üzrə yüksək innovativ və texnologiyalar sahəsində çalışan kiçik və orta sahibkarlıq fəaliyyətinin dəstəklənməsi və onlara maliyyə yardımlarının edilməsi, eləcə də onlara əlverişli vergi güzəştlərinin tətbiqi; müasir innovasiyalı sənaye şirkətlərinin məhsullarının beynəlxalq bazarlara çıxışının və ixrac imkanlarının təşviqləndirilməsi və dəstəklənməsi; regionlarda inkişaf etmiş ölkələrin sənaye üzrə şirkətləri ilə birgə müştərək yeni bir neçə müasir innovativ sənaye parklarının yaradılması proseslərinin sürətləndirilməsi və bu sahədə dövlət dəstəyinin artırılması; ölkənin sənaye sahələri üzrə yerli və xarici investisiyalar üçün cəlbədiciliyinin və vətəndaşların sənaye sahəsində məşğulluq səviyyəsinin artırılması məqsədilə yeni iqtisadi proqramların, konsepsiyaların, strategiyaların hazırlanması və tətbiqi.

Ədəbiyyat

- 1.Şəkərəliyev A.S. Dövlətin iqtisadi siyasəti: Dayanıqlı və davamlı inkişafın təntənəsi, Bakı. İqtisad Universiteti, 2011, 365 s.
2. Кузьмин Д.В. Национальная конкурентоспособность, глобальная нестабильность и макроэкономическое равновесие , Москва , Наука, 2018, 245 s.
- 3.Бабашкина А.М. Государственное регулирование национальной экономики. Москва: Финансы и Статистика, 2017, 254 s.
4. Мировая экономика (под редакцией Булатова А.С.). Москва: Юрист, 2018, 734 с.
5. www.stat.gov.az/ sənaye_pdf/Azərbaycanın statistik göstəriciləri 2019.
6. www.prezident.az/sənayedə inkişaf / 2019.

A.A. Aliyeva

Вопросы организации современной инновационной деятельности в сфере промышленности

Резюме

В статье рассмотрены вопросы организации современной инновационной деятельности в сфере промышленности в условиях современной рыночной экономики. Проведенный анализ показывает, что устойчивые реформы в области международного опыта в нашей стране считаются экономически эффективными. В то же время в статье проанализированы существующие проблемы в данной области, а также внесены предложения и рекомендации по их устранению.

Ключевые слова: *инновация, субъекты инновационной деятельности, технопарки, промышленность, экономика, интеграция*

A.A. Aliyeva

Issues of modern innovation activity in the industry branch

Summary

The article discusses the issues of modern innovative activity in the field of industry in the conditions of modern market economy. The carried out analysis shows that sustainable reforms in the field of international experience based on our country are considered economically efficient. At the same time, the article analyzed the existing problems in the field, and made suggestions and recommendations for their elimination.

Key words: *innovation, the subjects of innovation, technology parks, industry, economy, integration*

Elmi redaktor: i.f.d., dos. Y.Məmmədov

Daxil olub: 03.02.2020.

Çapa qəbul olunub: 07.02.2020.